До ювілею Антоніни Сергіївни Алемасової

завідувача кафедри аналітичної хімії Донецького національного університету, доктора хімічних наук, професора

10 липня 2013 року зустрічає свій ювілей Антоніна Сергіївна. Живий інтерес до науки, студентів, колег, працездатність, якій можна лише позаздрити, науковий світогляд та інтуїція, почуття нового, реактивність та демократизм − все це дозволило професору, доктору хімічних наук, талановитому вченому та педагогу Антоніні Сергіївні Алемасовій зайняти провідне місце в сучасній аналітичній хімії.

Вона народилась у м. Жданові на березі Азовського моря Донецької області у сім'ї молодих спеціалістів металургійного інституту та назавжди пов'язала своє майбутнє творче життя з хімією у галузі контролю металургійних об'єктів та охорони навколишнього середовища. Там же з золотою медаллю закінчила середню школу № 2.

Вищу освіту здобула на хімічному факультеті Донецького Державного університету, який закінчила у 1975 році з відзнакою. Відтоді творче і наукове життя Антоніни Сергіївни нерозривно пов'язано з кафедрою аналітичної хімії Донецького державного, а потім Донецького національного університету. Вона пройшла всі сходинки професійного зростання – від аспіранта, співробітника наукової частини і асистента до доцента, а потім до професора цієї ж кафедри.

У 1981 р. захистила кандидатську, а у 2000 р. докторську дисертацію «Високотемпературні процеси перетворення комплексоутворювачів та комплексів металів в атомно-абсорбційному аналізі». У 2003 р. їй присвоєне вчене звання професора по кафедрі аналітичної хімії. З 2003 р. по теперішній час є завідувачем кафедри аналітичної хімії Донецького національного університету.

Під керівництвом Антоніни Сергіївни на кафедрі створено науково-методичний центр з атомно-абсорбційної спектроскопії, започатковано новий фундаментальний науковий напрямок «Нові та модифіковані аналітичні форми в оптичних методах аналізу». Вперше теоретично обґрунтовано та систематично досліджено принципово новий клас хімічних модифікаторів (комплексо-утворюючих та металокомплексних), які виявилися більш ефективними, ніж відомі до цього при електротермічному атомно-абсорбційному аналізі твердих сорбентів-концентратів, екстрактів, високомінералізованих розчинів, відходів.

З 2004 року по теперішній час – керівник держбюджетної теми «Хімічні модифікатори і модифіковані екстрагенти в оптичних методах визначення дорогоцінних, кольорових та рідкісних металів при контролі екологічної безпеки», яка виконується в рамках пріоритетного тематичного напряму Донецького національного університету «Контроль, профілактика та відновлення екологічного стану антропогенно трансформованого середовища». Організує проведення арбітражних аналізів, хімічної та екологічної експертизи результатів та методик, відповідно до запитів підприємств і установ Донецької області, в тому числі державної податкової служби, науково-дослідного експертно-криміналістичного центру при ГУ МВД України і т.д. Починаючи з червня 2008 р. Алемасова А.С. керує роботою створеної на кафедрі незалежної аналітичної лабораторії, атестованої Міністерством промислової політики України. Щорічно керує виконанням 5-8 госпдоговірних тем з підприємствами та установами Донецького регіону.

В 2008 р. виграла грант Фонду фундаментальних досліджень МОНУ для виконанням теми «Аналітичне забезпечення нових технологій рекультивації ґрунтів, що містять важкі метали, та комплексної переробки рослинної продукції з використанням прямого атомно-абсорбційного методу аналізу твердих проб та хімічних модифікаторів».

Новітні розробки, що виконані під керівництвом Алемасової А.С., спрямовані на поліпшення екологічного стану довкілля техногенного регіону, збереження здоров'я людини, рекуперацію відходів, виявлення фальсифікованих нафтопродуктів та щорічно впроваджуються на підприємствах і установах кольорової металургії, електроенергетики, охорони здоров'я, харчової промисловості, санітарних та екологічних лабораторіях.

Автор більш ніж 230 публікацій, в тому числі 2 монографій, підручника з грифом МОН «Аналітична хімія», 19 навчальних посібників (2 з грифом МОН), співавтор стандартів на методи аналізу. Навчальний посібник «Аналітична атомно-абсорбційна спектроскопія», який узагальнює практичний досвід роботи авторів, має високий індекс цитування та користується попитом у спектроскопістів не тільки України, але й ближнього зарубіжжя. Під керівництвом Алемасової А.С. виконано і захищено 4 кандидатські дисертації. Вона входить до редколегій фахових журналів – міжнародного «Mediterranean Journal of Chemistry», «Аналитика и контроль» (Росія), «Методи і об'єкти хімічного аналізу» (Україна), є членом Наукової ради з аналітичної хімії НАН України. Як незалежний експерт Національного агентства з акредитації України (НААУ) Алемасова А.С. бере участь у акредитації контрольних аналітичних лабораторій підприємств кольорової металургії України, яку проводить головний інститут ДонНДіПІКМ.

За активну роботу з обдарованою студентською молоддю, за значні обсяги виконаних госпрозрахункових науково-дослідних робіт нагороджена грамотами університету, грамотою виконкому Донецької міської Ради. За багаторічну сумлінну працю, вагомий внесок у підготовку висококваліфікованих фахівців, плідну науково-педагогічну діяльність, в 2008 році нагороджена Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України, а в 2011 р. – почесним знаком «Відмінник освіти України».

З великою енергією та тактом ювіляр розвиває творчі та ділові контакти із вченими, педагогами та фахівцями Донецького регіону, України та зарубіжних країн. Її відрізняють сердечність, незмінна доброзичливість до оточуючих, велика вимогливість як до себе, так і до колег. Все це природно поєднується з великою щедрістю на оригінальними науковими ідеями, які вона із задоволенням дарує своїм учням з материнською любов'ю. А.С. Алемасова − блискучий лектор, її лекції користуються великою популярністю у студентів хімічного та біологічного факультетів. Вони чудово викладені та доступні, відрізняються живістю та почуттям гумору. Вона має заслужений авторитет, повагу та любов студентів, учнів, колег. Двічі (у 2008 та 2009 роках) з нагоди Дня хіміка за результатами голосування студентів виборола приз «Кращий викладач».

Вітаючи **Антоніну Сергіївну** в дні ювілею, студенти, випускники хімічного факультету, колеги та учні бажають їй нових творчих досягнень та успішного втілення наукових ідей, міцного здоров'я, світлого настрою, любові та подальших успіхів на ниві освіти і науки.